

แนวทางเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา*

GUIDELINES FOR ENHANCEMENT DIGITAL COMPETENCY OF PRIMARY SCHOOL ADMINISTRATORS

สุจิตรา วันทอง¹, ธีระพล เพ็ญจันทร์², และ นวตกร หอมสิน³
Sujittra Wanthong¹, Teerapol Pengchan², and Nawattakorn Homsin³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹⁻³Udon Thani Rajabhat University, Thailand

¹Corresponding Author's Email: 67120605144@udru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 379 ได้จากการเปิดตาราง เครจซี่และมอร์แกน เครื่องที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าความต้องการจำเป็นโดยรวมอยู่ระหว่าง 0.39 – 0.49 และ 2) แนวทางเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 45 แนวทาง ดังนี้ ด้านการรู้และเข้าใจดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง ด้านการใช้ดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง ด้านแก้ปัญหาดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง ด้านการปรับตัวยุคดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง และด้านการมีจริยธรรมดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง

คำสำคัญ : แนวทางเสริมสร้าง, สมรรถนะดิจิทัล, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the current conditions and desired conditions in digital competency of primary school administrators. 2) to find guidelines for enhancement digital competency of primary school

* Received 25 March 2025; Revised 10 April 2025; Accepted 21 April 2025

administrators. The sample group used for collecting questionnaire data consisted of 379 primary school administrators under the Primary Educational Service Area Offices in the academic year 2023. The sample was obtained using the open-table, Krejci and Morgan method. The research instruments were a questionnaire and interviews. Quantitative data were analyzed using percentages, mean, standard deviation and qualitative data were analyzed using content analysis.

The research findings indicate that 1) the current condition is generally at a moderate level, while the desired condition is at the highest level. The overall necessity index ranges between 0.39 – 0.49 and 2) The development guidelines for guidelines for digital competency of primary school administrators with a total of 45 guidelines, was established. as follows: digital awareness and understanding 9 guidelines; digital utilization 9 guidelines; digital problem-solving 9 guidelines; adaptability to the digital era 9 guidelines; and digital ethics 9 guidelines;

Keyword: guidelines for enhancement, digital competency, primary schools

บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน (Disruptive Change) ส่งผลกระทบต่อองค์กรและพลเมืองโลกหลายด้าน ซึ่งมีปัจจัยมาจากความเจริญด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทำให้เศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การผลิตและการจัดการเศรษฐกิจ มีการแข่งขันที่รุนแรงยิ่งขึ้น สังคมก้าวสู่ยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy Society) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็วทำให้การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ประสบปัญหาหลายประการ เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้และทักษะที่ทันสมัย ซึ่งเป็นประเด็นที่สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันลดลง เพื่อความอยู่รอด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) สังคมปัจจุบันได้ปรับตัวเข้าสู่การเป็นสังคมฐานความรู้ ซึ่งคนในสังคมจะต้องเป็นแรงงานที่ใช้ความรู้ในการทำงาน (Knowledge Worker) ที่มีคุณลักษณะสำคัญคือ เป็นบุคคลที่พร้อมเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยทักษะที่ควรมีของคนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการรู้สารสนเทศ เป็นต้น (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2565)

ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล จึงกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (ราชกิจจา

นุเบกษา, 2561) แผนดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐ สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2580) ที่มุ่งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างโอกาสทางสังคม และปฏิรูปภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) นอกจากนี้ ยังมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2560 ให้พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2560)

จากการเปลี่ยนแปลง ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดส่งผลให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องผลิตและพัฒนากำลังคน ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเร่งด่วน โดยต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ การปรับหลักสูตรและวิธีการประเมินผลที่ตั้งอยู่บนฐานของเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) จึงจำเป็นที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษาให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำองค์กรเป็นกลไกและตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร และมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาและกำหนดทิศทางความสำเร็จของโรงเรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2551) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, และ ภาวิข ทองโรจน์, 2559)

สมรรถนะดิจิทัลจึงมีความสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีต่างๆ เช่น Cloud Computing, Mobile Devices, Social Network และ Internet of Things (IoT) (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561) รวมทั้งการนำระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารมาใช้ในองค์กร (EIS: Exclusive Information System) ระบบนี้จะให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารในการตัดสินใจสั่งการเมื่อพบปัญหาสามารถแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายในและนอกองค์กร (ดำรง ชลสุข, 2563) ผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) แม้ผู้บริหารโรงเรียนจะมีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล แต่ยังคงมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้และทักษะดิจิทัลของผู้บริหารที่ยังอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้บริหารไม่ทราบนโยบายด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ขาดทักษะการสร้างสื่อดิจิทัล การใช้งาน Google และแอปพลิเคชันต่างๆ (อดิศักดิ์ ด้านวังขวา, 2564) โดยควรจะต้องมีการพัฒนา

ทักษะการมีวิสัยทัศน์และความฉลาดทางดิจิทัล ทักษะการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างสรรค์และนวัตกรรมดิจิทัล ทักษะการมีส่วนร่วมและวัฒนธรรมดิจิทัล ทักษะการสื่อสารดิจิทัล และทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

นโยบายภาครัฐที่มุ่งส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของพลเมือง เทคโนโลยีดิจิทัลจึงทวีความสำคัญยิ่งขึ้นต่อการบริหารจัดการโรงเรียน ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลายเป็นความจำเป็นเร่งด่วน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในหัวข้อ แนวทางเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับกำหนดแนวทาง และส่งเสริมการนำความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2566 จาก 26,905 โรงเรียน ได้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 26,905 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2566 ได้จากการเปิดตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 609) จำนวน 379 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 379 คน ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งออกเป็น 6 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันตก และใช้เขตพื้นที่เป็นหน่วยของการสุ่ม กำหนดสัดส่วนเขตพื้นที่ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นร้อยละ 20 ของเขตพื้นที่ทั้งหมดในภาคนั้นๆ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนและจำนวนที่เหมาะสม และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ ที่เข้าร่วมสัมมนาของผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ความเป็นประโยชน์ และความสอดคล้อง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ กลุ่มละ 3 คน รวมทั้งหมด จำนวน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเป็นแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 12 คน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 นำมาใช้มาเพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างแบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.49 - 0.97 นำแบบสอบถาม ไปพิจารณาความสอดคล้องข้อคำถามกับผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 117) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coeffect) ของครอนบัก มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ฉบับ เพื่อขดเชยการสูญหาย ได้แบบสอบถามกลับมาจำนวน 403 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.56 ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 379 ฉบับ และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละผู้วิจัยได้นำมาหาค่าเฉลี่ยร้อยละ และแบบสอบถาม ใช้ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความค่าเฉลี่ยแบบข้อความเชิงนิมิต การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ใช้ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณจากสูตร $PNI_{Modified} = (I-D)/D$ (I=สภาพที่พึงประสงค์ D=สภาพปัจจุบัน) โดยดัชนีความต้องการจำเป็น ตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป ถือว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (สุวิมล ร่องวางนิช, 2548: 69) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น

สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา	D ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน	I ค่าเฉลี่ยสภาพ พึงประสงค์	$PNI_{modified}$	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
1. การรู้และเข้าใจดิจิทัล	3.48	4.94	0.42	4
2. การใช้ดิจิทัล	3.33	4.98	0.49	1
3. การแก้ปัญหาดิจิทัล	3.42	4.93	0.44	3
4. การปรับตัวยุคดิจิทัล	3.39	4.96	0.46	2
5. การมีจริยธรรมดิจิทัล	3.57	4.97	0.39	5

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาดัชนีความต้องการจำเป็นตามเกณฑ์ $PNI_{modified}$ 0.30 ขึ้นไปถือว่ามีความต้องการจำเป็น พบว่า สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทุกองค์ประกอบมีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified} = 0.39 - 0.49$) โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัลมีความต้องการจำเป็นลำดับแรก ($PNI_{modified} = 0.49$) รองลงมา คือ การปรับตัวยุคดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.46$) การแก้ปัญหาดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.44$) การรู้และเข้าใจดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.42$) และการมีจริยธรรมดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.39$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

การศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านการรู้และเข้าใจดิจิทัล มีแนวทางจำนวน 9 แนวทาง ดังนี้ (1) ผู้บริหารควรเรียนรู้เข้าใจกรอบมเชิงปฏิบัติการ (2) ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ (3) ผู้บริหารควรเข้าร่วมสัมมนาเพื่อเพิ่มความรู้และติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในวงการศึกษา (4) ผู้บริหารควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนผู้บริหารด้วยกันมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ด้านเทคโนโลยี (5) ผู้บริหารควรผู้บริหารควรอ่านบทความ, หนังสือ, หรือเรียนออนไลน์ (6) ผู้บริหารควรทราบเทรนด์เทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่เสมอ (7) ผู้บริหารควรติดตามข่าวสารไอทีอย่างสม่ำเสมอ (8) ผู้บริหารควรเข้าร่วมกลุ่มออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (9) ผู้บริหารควรปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านไอทีที่สามารถขอคำแนะนำจากผู้รู้

2. ด้านการใช้ดิจิทัล มีแนวทาง มีแนวทางจำนวน 9 แนวทาง ดังนี้ (1) ผู้บริหารสามารถใช้คอมพิวเตอร์, โปรแกรม, ระบบออนไลน์ต่างๆ ในการนำเทคโนโลยีมาช่วยงานบริหาร (2) ผู้บริหารควรสนับสนุนครูผู้สอนให้ใช้เทคโนโลยี (3) ผู้บริหารสามารถสร้างสื่อการสอนแบบดิจิทัล เช่น คลิปวิดีโอ, เกม สร้างสื่อการสอนดิจิทัลที่น่าสนใจ (4) ผู้บริหารสามารถจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (5) ผู้บริหารสามารถใช้ไลน์ เฟซบุ๊ก สื่อสารกับผู้ปกครองผ่านช่องทางดิจิทัล (6) ผู้บริหารสามารถใช้โปรแกรมหรือระบบออนไลน์ เพื่อการประเมินผลนักเรียน (7) ผู้บริหารควรใช้ระบบจัดการฐานข้อมูลโรงเรียนด้วยระบบดิจิทัล (8) ผู้บริหารควร

อบรม และเรียนออนไลน์ หรือพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยี (9) ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยี สร้างนวัตกรรมการศึกษาใหม่ๆ

3. ด้านแก้ปัญหาดิจิทัล มีแนวทาง มีแนวทางจำนวน 9 แนวทาง ดังนี้ (1) ผู้บริหารควรรู้ว่าปัญหาเกิดจากอะไร วิเคราะห์ปัญหาและหาสาเหตุของเทคโนโลยีดิจิทัล (2) ผู้บริหารควรศึกษาค้นหาวิธีแก้ไขหรือข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต (3) ผู้บริหารสามารถลองผิดลองถูกได้ ลงมือแก้ไขปัญหาด้วยวิธีต่างๆ (4) ผู้บริหารควรพิจารณาวิธีไหนได้ผลดีที่สุด ประเมินผลการแก้ไขปัญหา (5) ผู้บริหารควรฝึกคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาบ่อยๆ ฝึกฝนทักษะการแก้ปัญหา (6) ผู้บริหารควรขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ ปรึกษาขอความช่วยเหลือจากผู้รู้ (7) ผู้บริหารควรให้ครูรู้วิธีแก้ปัญหาเบื้องต้น อบรมการแก้ปัญหาให้กับบุคลากร (8) ผู้บริหารสามารถรวบรวมวิธีแก้ปัญหาที่พบบ่อย หรือจัดทำคู่มือการแก้ปัญหา (9) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้กล้าลองผิดลองถูก สร้างบรรยากาศที่ไม่กลัวความผิดพลาด

4. ด้านการปรับตัวยุคดิจิทัล มีแนวทางจำนวน 9 แนวทาง ดังนี้ (1) ผู้บริหารควรเปิดรับสิ่งใหม่ๆ เปิดรับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (2) ผู้บริหารควรเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ อยู่เสมอ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (3) ผู้บริหารควรปรับตัวและยืดหยุ่นกับการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เข้ากับเทคโนโลยี (4) ผู้บริหารควรมองเห็นประโยชน์ของเทคโนโลยี คิดบวก มองเห็นโอกาส (5) ผู้บริหารควรทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานร่วมกันเป็นทีม (6) ผู้บริหารควรส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียน ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (7) ผู้บริหารควรวางแผนสำหรับอนาคตของเทคโนโลยี มองการณ์ไกลวางแผนอนาคต (8) ผู้บริหารไม่ควรกังวลที่จะลองสิ่งใหม่ๆ กล้าที่จะทดลองสิ่งใหม่ (9) ผู้บริหารควรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ แบ่งปันความรู้และประสบการณ์

5. ด้านการมีจริยธรรมดิจิทัล มีแนวทางจำนวน 9 แนวทาง ดังนี้ (1) ผู้บริหารไม่ควรเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่น (2) ผู้บริหารไม่ควรละเมิดลิขสิทธิ์ เคารพในสิทธิส่วนบุคคล (3) ผู้บริหารควรป้องกันตนเองจากภัยต่างๆ ระวังระวังภัยออนไลน์ต่างๆ (4) ผู้บริหารควรใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่เป็นประโยชน์ ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (5) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสใช้เทคโนโลยี สนับสนุนให้ทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยี (6) ผู้บริหารควรดูแลนักเรียนไม่ให้ถูกรังแกทางออนไลน์ ป้องกันการกลั่นแกล้งทางออนไลน์ (7) ผู้บริหารควรสอนนักเรียนให้อินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้อง ปลูกฝังจริยธรรมออนไลน์ให้นักเรียน (8) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ต (9) ผู้บริหารควรกำหนดกฎการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียนให้ชัดเจน กำหนดนโยบายการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ภาพที่ 1 แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1. ด้านการรู้และเข้าใจดิจิทัล ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรส่งเสริมตนเองให้มีความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการเข้ารับการอบรม ฝึกปฏิบัติ เข้าร่วมสัมมนา ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายผู้บริหาร ติดตามข่าวสารไอทีอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงศึกษาดูงานด้วยตนเองผ่านบทความ หนังสือ หรือหลักสูตรออนไลน์ ตลอดจนทดลองใช้เทคโนโลยีใหม่และขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

2. ด้านการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานและการจัดการเรียนรู้ เช่น การใช้โปรแกรมสำนักงาน ระบบสารสนเทศ และแพลตฟอร์มออนไลน์ การสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและใช้สื่อดิจิทัล การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์หรือแบบผสมผสาน การสื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านช่องทางดิจิทัล การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี การจัดการฐานข้อมูลโรงเรียน รวมถึงการพัฒนาตนเองและสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาด้วยเทคโนโลยี

3. ด้านแก้ปัญหาดิจิทัล ผู้บริหารควรมีกระบวนการแก้ปัญหาดิจิทัลอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหา ค้นหาสาเหตุ ศึกษาวิธีการแก้ไขจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น คู่มือ อินเทอร์เน็ต หรือผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้แนวทางต่าง ๆ ประเมินผล และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ การจัดทำคู่มือแนวทางแก้ไขปัญหาเบื้องต้น จัดอบรมบุคลากร และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาศักยภาพการรับมือกับปัญหาดิจิทัลอย่างยั่งยืน

4. ด้านการปรับตัวยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรเปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี พร้อมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ มีความยืดหยุ่นในการทำงาน ปรับวิธีการให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล มองเห็นโอกาสจากเทคโนโลยี สร้างความร่วมมือภายในองค์กร ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต คาดการณ์แนวโน้มในอนาคต และกล้าทดลองนวัตกรรม พร้อมแบ่งปันประสบการณ์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

5. ด้านการมีจริยธรรมดิจิทัล ผู้บริหารการศึกษาควรเคารพสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนและบุคลากร ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างรับผิดชอบและสร้างสรรค์ ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ตระหนักถึงความปลอดภัยทางไซเบอร์และปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัย ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมความเท่าเทียมทางดิจิทัล ป้องกันการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ และบูรณาการจริยธรรมดิจิทัลในการเรียนการสอน รวมถึงกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาอย่างชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับผลศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความต้องการจำเป็นในการหาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการใช้ดิจิทัล การมีจริยธรรมดิจิทัล ด้านการปรับตัวดิจิทัล การรู้และเข้าใจดิจิทัล และการแก้ปัญหาดิจิทัล ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลย์ วงศ์ทัฬหวัฒน์ (2564) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษายุคดิจิทัล ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การหาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่ามีแนวทาง ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 45 แนวทาง ดังนี้ ด้านการรู้และเข้าใจดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง ด้านการใช้ดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง ด้านแก้ปัญหาดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง ด้านการปรับตัวยุคดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง และด้านการมีจริยธรรมดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการรู้และเข้าใจดิจิทัล ผู้บริหารโรงเรียนประถมสามารถเพิ่มพูนความรู้ด้านดิจิทัลได้หลายวิธีเลย เช่น ไปอบรมฝึกปฏิบัติจริงเรื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม อินเทอร์เน็ต และการป้องกันภัยออนไลน์ ไปดูงานโรงเรียนอื่นๆ ที่ใช้เทคโนโลยีได้ดี เข้าร่วมสัมมนาเพื่ออัปเดตความรู้ใหม่ๆ

คุยแลกเปลี่ยนกับผู้บริหารโรงเรียนอื่น ศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเองจากบทความ หนังสือ หรือ เรียนออนไลน์ ตามข่าวสารไอทีเป็นประจำ ลองใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ากลุ่มออนไลน์พูดคุยกับ คนอื่นๆ หรือปรึกษาผู้เชี่ยวชาญโดยตรงก็ได้ โดยงานวิจัยของ อธิธิฤทธิ์ กลิ่นเดช (2560) เรื่อง ความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครูในสำนักงานเขตบริการ การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดตรัง 13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีมีภาวะผู้นำเชิง เทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิวรรณ แปนทอง และ อภิชาติ เล นะนันท์ (2561) เรื่องสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ที่พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้แบบดิจิทัลในระดับมากเช่นกัน ผลการวิจัยทั้งสองนี้ยืนยันถึง ความสำคัญของการพัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ ประสิทธิภาพการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

2.2 แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้หลากหลาย เช่น การนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนผ่านโปรแกรมสำนักงาน ระบบสารสนเทศ และ แพลตฟอร์มออนไลน์ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้ การสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่หลากหลาย การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ หรือแบบผสมผสาน (blended learning) การใช้เทคโนโลยีเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครอง นักเรียน และบุคลากร การใช้เทคโนโลยีในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดการฐานข้อมูล โรงเรียนด้วยระบบดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการ สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2564) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะความเข้าใจและ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากร โดยเน้นการมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น การปรับเปลี่ยนองค์กร และการสร้างเครือข่ายการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึง กำหนดให้การพัฒนาทักษะดังกล่าวเป็นข้อบังคับ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ณิชรณันท์ ชันทอง และสุชาดา บุบผา (2564) ที่เน้นย้ำถึงความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความ เข้าใจ และความสามารถในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต และสื่อออนไลน์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่องานและการ ทำงานร่วมกันในองค์กร

2.3 แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านแก้ปัญหาดิจิทัล การแก้ปัญหาดิจิทัลของผู้บริหาร จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการที่เป็น ระบบ เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาและหาสาเหตุ ค้นหาหาข้อมูลและวิธีแก้ปัญหาจากแหล่ง ต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต คู่มือ หรือผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงทดลองแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่

หลากหลาย ประเมินผลการแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายสนับสนุนกับผู้เชี่ยวชาญ การจัดอบรมการแก้ปัญหาให้บุคลากร การจัดทำคู่มือการแก้ปัญหาเบื้องต้น และการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้จากความผิดพลาดก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การแก้ปัญหาดิจิทัลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ แนวคิดของ สงบ อินทรมณี (2562) ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะการมีวิสัยทัศน์ในการใช้ข้อมูล การสร้างมูลค่าเพิ่มในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างความโดดเด่นให้กับโรงเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจมาศ ตันสูงเนิน (2564) เรื่อง องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลประกอบด้วยความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนและการใช้ ICT ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งสองแนวคิดนี้จึงสนับสนุนซึ่งกันและกันในเรื่องความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนยุคใหม่ให้มีประสิทธิภาพ

2.4 แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านการปรับตัวยุคดิจิทัล การปรับตัวของผู้บริหารในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องอาศัยการเปิดใจยอมรับและเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่เสมอ พร้อมทั้งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่น ปรับตัวและเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี คิดเชิงบวก มองเห็นโอกาสและประโยชน์ของเทคโนโลยี สร้างความร่วมมือกับผู้อื่น ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในองค์กร มองการณ์ไกล คาดการณ์แนวโน้มและเตรียมความพร้อม ถ้าที่จะทดลองสิ่งใหม่ๆ และแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของจิณณวัตร ปะโคทั้ง (2561: 164) ที่ให้ความเห็นว่าปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและผลกระทบต่อการศึกษากการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีได้ก้าวเข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันมากขึ้นในทุกๆ ด้าน ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ มีทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอในโลกดิจิทัล เพื่อให้สามารถบริหารโรงเรียนที่ต้องพัฒนาครู พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะทางด้านเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ

2.5 แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านการมีจริยธรรมดิจิทัล การมีจริยธรรมดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับผู้บริหารควรเคารพสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนและบุคลากร ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างรับผิดชอบและสร้างสรรค์ ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ตระหนักถึงความปลอดภัยทางไซเบอร์และปฏิบัติตามหลักความปลอดภัย ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมความเท่าเทียมทางดิจิทัล สร้างความตระหนัก

และแนวทางป้องกันการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ บุคลากรจริยธรรมดิจิทัลในการเรียนการสอน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม และกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนให้ชัดเจน สอดคล้องกับสุภัททรา สังขวร (2560, หน้า 118) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความปลอดภัย ในสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วยความระมัดระวัง และเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (American Institute for Research: AIR. 2009) สอดคล้องกับอภิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช (2560) ที่ศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องตามกฎหมายและกำหนด ระเบียบการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ว่า ระดับผลศึกษาสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่ามีแนวทางซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 45 แนวทาง ดังนี้ ด้านการรู้และเข้าใจดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง ด้านการใช้ดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง ด้านแก้ปัญหาดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง ด้านการปรับตัวยุคดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง และด้านการมีจริยธรรมดิจิทัล จำนวน 9 แนวทาง ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ประกอบด้วย 1.1 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ดิจิทัล การมีจริยธรรมดิจิทัล ด้านการปรับตัวดิจิทัล ด้านการรู้และเข้าใจดิจิทัล และด้านการแก้ปัญหาดิจิทัล โดยโรงเรียนประถมศึกษา ควรนำสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนานตนเองในแต่ละด้าน 1.2 ควรนำแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา นี้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนของตนเอง 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1 ควรมีศึกษาการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแก้ปัญหาดิจิทัล เพื่อให้ผู้บริหารสามารถรับมือกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถวิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุ และเลือกใช้เครื่องมือหรือวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ตลอดจนพัฒนากระบวนการคิดเชิงวิพากษ์และสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน โดยควรคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน ความพร้อมของบุคลากร และทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะดังกล่าวสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่วางไว้ และขยายผลให้เกิดความยั่งยืนต่อไป.

เอกสารอ้างอิง

- กณิชา ศิริศักดิ์. (2559). การวิจัยหลักสูตรวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัล. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการครูและบุคลากรสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีพ. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต.
- ดำรงค์ ชลสุข. (2563). มติชนมิตร: 20 ทักษะที่จำเป็นสำหรับครูยุค 4.0. หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์. เรียก ใช้เมื่อ 5 มกราคม 2564, จาก https://www.matichon.co.th/education/news_1890713
- เบญจมาศ ต้นสูงเนิน. (2564). องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 13(1), 22-40.
- พลฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2565). การพลิกโฉมระบบการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580: ฉบับราชกิจจานุเบกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2560). ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล. เรียกใช้เมื่อ 2 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.ocsc.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). กรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย. เรียกใช้เมื่อ 2 สิงหาคม 2566 จาก https://web.parliament.go.th/assets/portals/1/files/digital_competence_framework_for_thai_citizens.pdf
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสพวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(6), 117–133.

- สุกัญญา แซ่มซ้าย. (2565). การบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรมรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิศักดิ์ ด้านวังขวา. (2564). สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. วารสารโครงการทวีปัญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ, 1(2), 3-14.
- Dyer, J., Gregersen, H., & Christensen, C. (2011). *The Innovator's DNA; Mastering the of Disruptive Innovators*. Brighton: Harvard Business School Press.
- Hero, L., Lindfors, E., & Taatila, V. (2017). Individual innovation competence: A systematic review and future research agenda. *International Journal of Innovation and Learning*, 21(3), 285-307.
- Porcini, M. (2015). The 8 qualities of the Innovator and the 7 characteristics of the Design Thinker. Retrieved September 2, 2023, from www.linkedin.com/pulse/8-qualities-innovator-7-characteristics-design-thinker-mauro-porcini.